

fatte sig dem. Dette var derimod ikke Tilfældet ved Slutningen af hans Udtalelser med Hensyn til Ændringsforslaget under Nr. 8, idet han ytrede, at han ikke videre skulde modsætte sig den første Del af Ændringsforslaget. Derfor dette Ændringsforslag bliver vedtaget, vil det altsaa være legaliseret, at unge Mennesker i en Alder af 14 og 18 Aar kunne arbejde paa Folkekirkens Søn- og Helligdage, men dette tror jeg er meget utilraadeligt. Man kan sige, at her ikke er Spørgsmaal om nogen Helligdagsanordning, her er kun Spørgsmaal om, hvad Net Fabrikantene kunne tiltage sig lige over for de unge Mennesker, som de afflutte Overenskomst med; men jeg vil tillade mig at henlede det høie Thing's Opmærksomhed paa, at det for disse unge Menneskers Vedkommende i Reglen er Forældrene og Børgerne, der afflutte Overenskomst med; vedkommende Fabrikanter, og de ville saaledes kunne binde de unge Mennesker til at arbejde hele Aaret rundt paa næsten alle Søn- og Helligdage. Vil man nu i Virkeligheden finde dette tilstedeligt eller tilraadeligt? Seg vil ikke tale om, at de unge Mennesker virkelig behøve Hvile, ikke den Hvile, der, som det er oplyst af den ærede Landskingsmand for Kjøbenhavn (Bloug), er tilstaaet Enkelte en Maaned om Sommeren, medens man ombygger Glasovnene, men Hviledage, fordelte jevnt over hele Aaret. Dertil kommer desuden, at man ikke skal affkære de unge Mennesker fra at søge Kirken. Nu kan man vel sige: Mange af dem ville ikke søge Kirken, men det bliver deres egen eller deres Forældres og Børgers Sag; man skal blot ikke affkære dem Afgang til at søge den. For mig staar det som langt ønskeligere, om man kunde komme derhen til som Regel at forbyde næsten al Fabrikvirksomhed om Søndagene. Jeg agter at stemme mod det Ændringsforslag, som er stillet under Nr. 8, og jeg vil tillade mig at opfordre det høitærede Thing til at slutte sig til mig i saa Henseende. Det er muligt, at der ikke har været nogen paatvængende Opfordring til i det Hele at fremkomme med denne Lov, saaledes som Fabrikvirksomheden for Diebliffet er udviklet her i Landet, men er man kommen frem med Lovforslaget, og skal det blive vedtaget, saa maa man efter min Formening være overmaade varsom med dets Behandling. Man skal vogte sig for at legalisere Tilstande i Landet, som ere urigtige, og som man i Almindelighed maa misbillige, og det vil let blive Følgen, naar man vedtager et Forslag som det her foreliggende.

Ordføreren: Det er ganske vist ikke noget Nyt, at den høitærede Indenrigsminister og Rigsdagen ikke ganske kunne forenes om Redaktionen af Love, og det har derfor ikke overrasket mig, at den høitærede Minister har haft forskjellige Erindringer at gjøre mod Redaktionen af de foreslaaede Ændringsforslag, ligesom Udvalget har

haft forskjellige Erindringer at gjøre mod Redaktionen af Regjeringens Lovforslag. Disse Erindringer har jeg imidlertid ikke troet at burde opholde mig ved i mit første Fordrag, men jeg bliver nu efter den høitærede Ministers Bemærkninger nødsaget til dog noget at komme ind paa de Betragtninger, der efter Udvalgets Anskuelse have gjort det nødvendigt at foretage en Omredaktion paa forskjellige Punkter. Med Hensyn til det første Ændringsforslag om en anden Affattelse af § 1, skal jeg strax lige overfor den høitærede Indenrigsminister erkjende, at, naar Udvalget har brugt Udtrykket „i hvilket Arbeidet ifølge dets Deling udføres paa fabrikmæssig Maade“, staa Ordene „ifølge dets Deling“ noget tautologisk, men de ere satte til med velberaad Du, fordi man paa en kort Maade vilde angive, hvad der forstås ved en fabrikmæssig Virksomhed, og om der ogsaa kan nævnes en Fabrik, hvis Virksomhed kun bestaar i et enkelt Arbejde, som ikke veles, saa tør jeg med Hensyn til det fabrikmæssige drevne Haandværk — og det var det, som skulde betegnes — paastaa, at Kriteriet paa, om et Haandværk drives fabrikmæssig eller ikke, ligger i, at de Arbejder, som høre til Færdiggjørelsen af den enkelte Haandværksgegenstand, ere Gjenstand for Deling. Setter den høitærede Minister Pris paa, at disse Ord „ifølge dets Deling“ falde bort, saa skal jeg ikke gjøre nogensomhelst Indsigelse derimod, men jeg tror, det er naturligere og rigtigere, at de blive staaende. Det er jo imidlertid det mindre Væsentlige. Det Væsentlige er jo den Indskrænkning, som Udvalget har troet at burde foretage i det Omraade, for hvilket Regjeringensforslaget havde givet Bestemmelser, og der tror jeg at burde fastholde, at man ikke gjør Loven anvendelig paa andre Arbejdssteder end de i Udvalgets Forslag nævnte. Jeg har, hvad der fremgaa af mine tidligere Bemærkninger, ingenlunde miskjendt, at der ogsaa paa andre Arbejdssteder kan foregaa Misbrug, og at de ligesaa godt kunne foregaa, hvor der er unge Mennesker paa 18 Aar, som ikke arbejde udenfor Hjemmet, som paa de Steder, hvor de unge Mennesker gjøre dette. Men vil man tage al Haandværksvirksomhed, hvor der beskæftiges unge Mennesker under 18 Aar, med i den Virksomhed, som skulde være Tilsyn undergivet, vil man jo f. Ex. komme dertil, at, naar en Stomager har en Svend og desuden en Lærebørg paa under 18 Aar, som kommer til ham om Dagen, men ligger hjemme, er et saadant Haandværksted det Offentliges Tilsyn undergivet, men saa faar det hele Tilsyn langt større Dimensioner, jeg vil ikke sige end hensigtsmæssigt, men end jeg tror det er rigtigt at begynde med. Det kan vel være, at vi kunne komme ogsaa dertil, men jeg tror, at vi skulde begynde denne Sag noget smaat, thi der er stor Tvivl rundt om i Landet om, hvorvidt der i det Hele taget er Anledning til at begynde paa at lovgive paa dette Omraade,